

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lel.
 Fél évre ... 90 Lel.
 Egy negyed évre 45 Lel.
 Egy hónap ... 15 Lel.

Hirdetések
 árak és szerződés

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 282.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat
 Sándorfalvi Rögös Ferenc
 nádor I. (József 18h-18) 22
 TELEFON-SZÁM: 184.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
 Stauber József.

Csütörtök, június 9.

Megmozdult Erdély magyarsága

(Nagyszabású népgyűlés Bánffy-hunyadon. — Megalakult az első magyar politikai párt.)

CLUJ (Kolozsvár.) Vasárnap Kalotaszeg magyarsága a Magyar Szövetség keretein belül Bánffy-hunyadon nagyszabású népgyűlést tartott, amelyen politikai pártot alakított. Bánffy-hunyadon nagy számban gyülekezett össze Kalotaszeg és környékének magyarsága. A népgyűlést Bokor Márton református lelkész nyitotta meg, aki részletesen megindokolta az Erdélyi Néppárt megalakításának szükségességét. Kijelentette, hogy akkor, amikor politikai pártot szerveznek, egyúttal beilleszkednek a Magyar Szövetség keretébe. Ezután Koos Károly ismertette a szervezkedés célját és indokait. Beszédében rámutatott a gazdasági leromlás katasztrófális hatásaira, a valutaszpekuláció lelketlenségére, a szállítási viszonyok és a permiszrendszer súlyos következményeire, a nagy üzemek válságára és az ebből folyó munkanélküliségre. Az eredmény az, hogy drágaság van, pénz és hitel nincs és Erdély a gazdasági tönk szélén áll. Kijelentette, hogy nemzetiségi faji gyűlölet sohasem volt Erdély földjén.

De a román államnak és Erdély románságának nem szabad megfélemlenie arról, hogy Erdélyben békességnek, munkának, és boldog megelégedettségnek kell lennie. Mindez úgy lehetséges, hogy ha a megalakult párt, mint a Magyar Szövetség tagozata, az abban összefoglalandó többi magyar szervezettel együtt dolgozik az erdélyi magyarság és egész Erdély javára. Ezután felolvasta a párt programtervezetét. Majd Bokor Márton olvasta fel a határozati javaslatot, amely szerint a népgyűlés megalakítja az erdélyi magyar szövetség kalotaszegi tagozatát. Albrecht Lajos konstataulta, hogy az új alakulás távol áll az irredentizmustól. Végül Mayor József kereskedő felhívása után Péter András tímár mester indítványára az új párt vezetősége elhatározta, hogy felszólítja Erdély és a többi magyar vidékek összes magyarságát arra, hogy ő is tömörüljön egy politikai pártban.

Felsősziléziában megtiltják az előrenyomulást.

BERLIN. Oppelnből jelentik: Höffer német tábornok beható megbeszéléseket folytatott Hennecker angol tábornokkal, aki kijelentette, hogy a szövetségi bizottságnak ő a végrehajtó közege. Tudomására adta a német tábornoknak, hogy kénytelen megtiltani a német védőseregnek minden további előnyomulást. Ugyanezt a tilalmat intézte a lengyel felkelők vezetőihez is és ha a lengyel felkelők a tilalom ellenére folytatják támadásaikat, az illető pontokra

haladéktalanul szövetségi csapokat fog küldeni.

PÁRIS. A Havas ügynökség jelentése szerint Kattowitzban az Orgesch titkos gyűlést tartott, amelyen tudatták, hogy a német birodalmi kormány Corfanty fejére tíz millió márkát tűzött ki. Ezt az összeget egy sziléziai német bankban helyezték letétbe annak részére, aki Corfanty elteszi láb alól. Egy Berkovics nevű védőseregbeli katona rögtön vállalkozott Corfanty megölésére.

Baranya, Baja és Ujszeged.

BUDAPEST. A Baranya kiürítése ügyében a legilletékesebb helyen kijelentették tudósítónk előtt, hogy a magyar nemzet a trianoni békeszerződés aláírása óta többször várta, hogy a jogosan neki ítélt területeket kiürítsék. Ez végre rövid időn belül bekövetkezik. De nemcsak a Baranyának, hanem a bajai háromszögnek és az ujszegedi háromszögnek kiürítése is megtörténik. A kiürítés olyan módon fog lefolyni, hogy az antant vegyes katonai bizottsága ellenőrzi a kiürítést és átadja a kiürített területeket a magyar nemzet

A szerbek kiürítik a magyaroknak ítélt területeket.

hadseregnek. A szerbek arra hívatkoznak az antantnál, hogy a magyarok bevonulása a megtorlás és bosszu politikáját jelentené Baranyára nézve. Ez azonban nem áll, mert a magyar közigazgatás berendezkedése és a magyar csapatok bevonulása csak a jogrend helyreállítását jelentené. A szerbek a területek kiürítése ellenében azt akarják kikötni, hogy a pécsi szénbányákból hosszabb időn át nagyobb mennyiségű szenet kapjanak. Ez még nyílt probléma, amelyben a döntés a kiürítéssel egyidőben várható.

Lemondanak a hivatali orvosok.

(Az aradi orvosok és az orvosstrájk.)

Az aradi orvosszövetség tegnap délután dr. Demian Aurél elnökségével a városháza nagytermében gyűlést tartott, amelyen dr. Demian ismertette az orvosi kamarák szervezésére vonatkozó memorandumot. A memorandum azt követeli, hogy Romániában csak az az orvos folytathasson gyakorlatot, aki román állampolgár és tagja az orvosi kamarának. Az aradi orvosok gyűlése bizottságot küldött ki a javaslat áttanulmányozására és a határozati javaslat megszövegezésére. Azután foglalkoztak az országos orvosmozgalommal. Dr. Demian Aurél elmondotta, hogy Romániában a hivatalos funkciót teljesítő orvosok mozgalmat indítottak gazdasági helyzetük javításáért. Elmondotta, hogy a kormány több fontos közegészségügyi intézményt léptetett életbe anélkül, hogy az illetékes orvosi körök véleményét kikérte volna. Az orvosok mozgalmát ezt az állapotot akarja megszüntetni és a mozgalom vezetői megkérték

a regatbéli és csanádi területek valamennyi orvosát, hogy legyenek szolidárisak a mozgalommal. Az Aradra érkezett megkeresés arra kéri a hivatali orvosokat, hogy irjanak alá nyilatkozatot, amelyben lemondanak állásukról. Dr. Demian szerint ez csak demonstratív jellegű sztrájk volna, mert az orvosok tovább is végeznék kötelességüket. A megkeresés arra kéri a szabad gyakorlatot folytató orvosokat, hogy ne töltsék be a lemondott orvosok helyét. A kérdéshez többen felszólaltak s kijelentették, hogy a mozgalom vezetőinek kérelmét alaposabb megfontolás és megvitatás nélkül nem teljesíthetik. Az a vélemény alakult ki, hogy a tervezett demonstráció illuzórius s hogy a hivatali orvosok lemondása súlyos következményekkel járhat különösen akkor, amikor a Regatban több orvos nem vállal szolidaritást a mozgalommal. Beható eszmecsere után a gyűlés kimondotta, hogy bizottságot küld ki a mozgalom alap

sabb előkészítésére és csak majd azután fog dönteni.

oooooooooooo

A hősök emléke.

(Csütörtökön teljes munkaszünet.)

Kormányrendelet a június 9-i napot országos ünneppé avatta, amelyet egész Románia területén a háboruban elesett hősök emlékének szentelnek. Dr. Robu János főpolgármester a holnapi ünnepről a következő hirdetményt adta ki:

Az ónaptár szerint május 27. az új naptár szerint pedig június 9-re eső a háboruban elesett hősök ünnepének megünneplésével kapcsolatban a prefektus ur megbízása folytán helyőrségi parancsnoksággal egyetértve a következőket rendelem el: Minden ipari és kereskedelmi tevékenység ezen napon szünetel, az üzletek és nem folytatólagos üzemi gyárak egész napon keresztül zárva tartandók, kivéve a borbély-, hentes-, mézárós- és ételkészítési üzleteket, amelyek délelőtt 9 óráig nyitva tarthatók és a folytonos üzemi gyárak, melyek egész napon keresztül üzembe tartandók.

Az összes köz- és magánintézetekben és intézményekben a munka szünetel. Az összes köz- és magánintézetek egész napon keresztül nemzeti lobogóval díszítendők, nemkülönböztetve a nyílt tisztelet bírók tiszteit. Az ünnep programja a következő: Délelőtt fél tíz órakor a Piata Catedralien lévő g. kel. székesegyházban ünnepies istentisztelet tartatik, amelyen az összes katonai és polgári hatóságok, valamint egyetemek, társaságok stb. küldöttséggel részt fognak venni. Az isteni tisztelet után ünnepélyes processióval vonul ki a papság vezetése alatt az egész közönség a városban lévő hősök emlékszobrához, ahol újból isteni tisztelet lesz a hősök emlékére. Ugyancsak fél 10 órakor az összes más hitfelekezeti templomokban is ünnepélyes Tedeum tartandó, melyen a hatóságok és a tanulói fűzés felekezetiük szerint részt fog venni. Délután szabadságában áll minden hitfelekezetenek saját temetőjében a világháboruban elesett hősök emlékére gyászistenti tisztelet tartani. Ezen célból kötelesek azonban a helyőrségi parancsnokságnál előzetesen bejelenteni a gyászistenti tisztelet helyét és idejét, valamint a pontifikáló lelkész nevét. Figyelmeztetem a közönséget, hogy sem kimenni a temetőbe, sem visszajönni a városba processióval nem lehet. Robu főpolgármester.

A volt magyar népbiztosok a kommunisták ellen.

Nemrég megirtuk, budapesti jelentés alapján, hogy a volt magyar népbiztosok élénken tiltakoznak az ellen, hogy őket Oroszországba szállítsák és kicseréljék őket az Oroszországban levő magyar polgári tisztségekkel és hadifoglyokkal. Közleményünkben rámutattunk arra, hogy a volt kommunista vezérek attól félnék, hogy ha a magyar kormány kiadja őket a szovjetkormányoknak. Oroszországban kötélt vár rájuk, mert az orosz bolsevisták a kommunizmus árulóinak tekintenek őket. Most Milanoból azt a jelentést kapjuk, hogy a *Corriere della Sera* egy budapesti távirat nyomán azt írja, hogy a volt magyar népbiztosok a leghatározottabban tiltakoznak az ellen, hogy Oroszországba vigyék őket. Kijelentették ugyanis, hogy semmit sem akarnak tudni az orosz kommunistákról.

Kabát és cipő nélkül!

A CFR. központi igazgatóságához az utóbbi időben számtalan panasz érkezett, hogy a személyvonatokon egyes utasok különösen a nagy melegek óta a jó izlésről és illemről megfélemlítve levetik felső ruhájukat és cipőjüket a fülkében tekintet nélkül arra, hogy abban hölgyek és gyermekek is utaznak. E panaszokra való tekintettel a CFR. igazgatósága szigorú utasítást adott a vasuti kalauzoknak, hogy az utasoknak az erkölcsbe és izlésbe ütköző viselkedését minden körülmények között akadályozzák meg és ellenállás esetén az illető utast esetleg erőszakkal is távolítsák el a vonatról. Ugyancsak a dohányzásra vonatkozólag is utasítást adott ki a központi igazgatóság. E szerint a fülkében csak akkor szabad dohányozni, ha ahhoz az összes utasok hozzájárulnak.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Inzultált tanárnő.

Tanfű Mária nyugalmazott polgári leányiskolai tanárnő egy házban lakik dr. Bedő Árpáddal, a kinek kocsisa Csobris Péter egy alkalommal inzultálta az ősz tanítónőt. Tanfű Mária szőnyeget porolt. A kocsis felment az emeletre és gorombán felszólitotta, hogy hagyja abba a porolást. Majd teljes erejéből megszoritotta a tanítónő karját. Tanfű Mária testisértésért feljelentette az aradi királyi járásbírósnak Csobrist, de a járásbírósnak régebben megtartott tárgyalásán bizonyítékok hiányában felmentette a kocsist. Ma tárgyalta az aradi törvényszék fellebbviteli tanácsa az ügyet. Bűnösnek mondta ki Csobris Pétert és 300 lei pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet indokolásában kimondja a bíróság, hogy a törvényszék elfogadta Tanfű Mária vallomását és a bizonyítási eljárás kiegészítésének veszi annak a tanúnak a vallomását, akinek közvetlenül az inzultus után megmutatta kékfoltos karját a tanárnő.

A pénzügyigazgatóság a kisbankok ellen.

Néhány nappal ezelőtt az Aradi Közlöny adott legelőszőr hirt az aradi kisbankok és valuta-kereskedők üzemének beszüntetéséről. Ma Serb Sándor pénzügyi titkár újból nyilatkozott munkatársunk előtt ebben az ügyben és kijelentette, hogy az összes aradi kis valuta-bankokat be fogják szüntetni.

— A törvény szerint, mondta Serb titkár, mindenki legyen az akár bank, vagy akár magános ember, ha iparszerűleg foglalkozik pénzek és értékpapírok adásvételével, az iparengedélyen kívül a pénzügyminiszterium külön en-

gedélyt is tartozik beszerezni. Erdélyben a pénzügyminiszternek külön meghatalmazottja ebben a kérdésben cluji (kolozsvári) pénzügyi vezérigazgatóság és e szerint egyedül ő van jogosítva ilyen engedélyek kiadására.

Serb titkár kijelentette még, hogy az aradi pénzügyigazgatóság szigorú eljárással szünteti meg a kisbankok üzérkedéseit és a legközelebbi napokban nemcsak bezúnteti az összes kisbankokat, hanem könyvciket szigorúan átvizsgálva elkobozza a náluk letétben levő értékpapír- és valutakészleteket.

Irodalom és művészet

* A szinkör heti műsora. Csütörtök: Pillangó főhadnagy. Péntek: Faust. Medek Anna és dr. Székelyhidi Ferenc fellépteivel. Szombaton: A szökött katona. Népszínmű. Vasárnap: Álarcos bál. Medek Anna és dr. Székelyhidi Ferenc fellépteivel.

* Baróti Erzs. második fellépte. Baróti Erzs. tehetsége tegnap este Szigligeti drámai erőből és szépségtől duzzadó „Cigány” című népszínművében bontakozott ki. Játéktudása nagyszerűen érvényesült. Játéka drámai volt, ahol drámainak kellett lenni, de helyes érzéssel, vérbősen népszínmű alakot hozott és mindig fiatal, egészséges és illuziókeltő volt. Ez a fiatal leány megélt, megjárta szerepét, de tudja, hogy a művésznél csak egyet kell respektálnia: saját magát. Ez a második alakítása már sok ígéret volt, mert nagy fejlődési perspektíva áll előtte. A hatás az est folyamán egyre fokozódott, a kisszámú közönség teljes odaadással figyelte és tapsolta a vendégművésznőt. A Cigány sok drámai tehetséget kívánó szerepét Győző átgondolt megjárásában tökéletesen kaptuk. Szabó Gyula énekszámait kellemes interpretálásban hozta. A többi szerepekben Várnay, Faludy, Mészáros és Selmeczy egyéni alakítást adott. A kar fiatal nőtagjai sehogysem tudtak beleilleszkedni a népszínmű levegőjébe, felvonulásuk mindig valami farsangi felvonuláshoz hasonlított. A zenekar egy légynek sem vétett. A színházban keringő fecske és denevérsereg ugylátszik pótolni akarta az előadás erőteljes menetét és a rendezés munkáját felülhaladó „magasszámnyalású” előadást produkált. (f. i.)

* Vendéglátás a Nyári Szinkörben. Rendkívül változatos és érdekes művészi esték sorakoznak egymásután a nyári színház műsorán. Pillangó főhadnagy operettben Tompos József, a nagyváradi színház tagja fog fellépni a címszerepben. A nagy sikert ért operett többi szerepeit Horváth Mici és Halmos Micivel élükön az operett társulat kedvencei látszák.

* Svárdström Walburg vasárnap délután éneklé Médit. Aradon ez az első eset, hogy a világhírű nagy művésznő délután énekel, Róna Dezső szingigazgató áldozatkészségének köszönhető, hogy hozzáférhetővé teszi a tüneményes hangú énekesnőt a délutáni halás közönségnek is, ez előadás rendes délutáni helyárral lesz megtartva.

* Medek Anna — dr. Székelyhidi Ferenc, a budapesti operaház büszkeségei, pénteken este Faustban énekelnek először Aradon hosszú idő után. A páratlanul tökéletes énekkultúrájú művészek fellépéseinek hírére a közönség valóságosan megostromolta a legypénztárt, mindenki hallani óhajtja e két istenadotta nagy művész csodás hangját, a tükör hatalmas befogadó képessége ez

alkalommal kicsinek fog bizonyulni a tömeges jegyelővételt tekintve. Vasárnap este Álarcos bálban folytatják fellépéseiket, kedden pedig Toscában bucsuznak, feledhetetlen emléket hagyva maguk után. A Faust előadását Csányi Mátyás, a színház új karmestere vezényli.

Alkalmi ajándékok legjobb beszerzési forrása a Szépművészeti Szalon (Orfúlay-palota.) Régiségek, szőnyegek, képek, szobrok, modern és antik műtárgyak vétele, eladása, cserélése és bizományi árusítása.

Kijavítják a Maros töltéseket.

A városi tanács már régebben kérte a miniszteriumtól a marosparti töltések rendbehozását. A miniszterium áttette a város kérését a cluji (kolozsvári) vízügyi központhoz, ahonnan ma Oprean vízügyi központi felügyelő Aradra érkezett és Herling Gyula városi főmérnökkel végigjárta a marosparti töltéseket. Először az alsómarosparti védgátakat mutatta be Herling főmérnök, amelyeknek javítása és rendbehozása már feltétlenül szükségessé vált. A mikelakai partvédő építkezés is megromlott. A családi erdőtelepen levő szennyvízszűrő csatorna erdő mögé való áthelyezése és kibővítése is szükséges volna. A bodrogi uti töltésre mentek ezután, amelyet teljesen legázoltak és tönkretettek. Oprean felügyelő belátta, hogy a város kérése mennyire sürgős és jogosult és kijelentette, hogy a kérelmet pártoló javaslattal átteszi a miniszteriumhoz.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Millió bukások.

BÉCS. A gazdasági világválság már az egész világpiacot szedi áldozatait. A közelmúlt hetekben a nagyobb világpiacokról a következő bukásokat jelentették: Gaston William és Wigmore exportázs Newyork hatmillió dollár. G. Kawahara és Co kiviteli és behozatali cég Newyork 1:3 millió dollár. Jusztin Hoffmann kézműves München, passívák: 3 millió márka. Johannes Lamp tengerhajózási és szállítványozási cég Hamburg 6 millió márka tartozással bezúntatta fizetéseit. Je Posch bor nagykereskedő Aschaffenburg 4 millió márka, Jose Knizsek-féle üvegyárak Ullersdorf 20 millió cseh korona, F. A. Engel Wien 150 millió korona. A fentjelölt bukások nem merítik ki a világpiacok összes insol-

enciáit. Különösen az osztrák, magyar és német piacok rendültek meg az utóbbi időben.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Csernyákékat elszalasztották.

(A Tisza per érdekességei.)

BUDAPEST. A Tisza per tegnapi főtárgyalásán Polacsek Sándor volt főhadnagyot hallgatta ki a bíróság. Polacsek vallomása így hangzik: November 10-én egy magas szakaszvezetőt állítottak elő, aki azt mondta, hogy a Tiszagyilkosság tettése. Jegyzőkönyvébe mondta, hogy rálőtt Tisza Istvánra, de hogy talált-e a lövés, azt nem tudja. Ellenben azt állította, hogy Dobó is lőtt és az ő lövése talált. Néhány nap múlva beállított hozzá a katonai rendőrségre Csernyák és Sztanykovszky és azt mondták, hogy egyedül vele szeretnének beszélni. Erre azonban nem volt hajlandó és ragaszkodott hozzá, hogy helyettese jelenlétében beszéljenek vele. Erre Csernyák megkérdezte, érkezett-e ellenük elfogatási parancs. Másnap jelentette az esetet Alszegey ezredesnek, aki azt mondta, hogy majd másokkal fogattatja el Csernyákékat.

BUDAPEST. Guthi Paula az Otthon-kör manikűrösője a rendőrségen azt vallotta, hogy *Morgenstern* Gyula hírlapírótól hallotta, hogy Kéri Pál azt mondta volna Magyar Lajosnak: „Tiszának csak másfél órája van hátra.”

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A magyar mozi-ügy.

(A választójogi törvény módosítását kéri.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén a belügyi tárca költségvetését folytatólag tárgyalták. Ereky Károly felszólalásában arra kérte a nemzetgyűlést, utasítsa a kormányt, hogy egy hónap alatt terjesszen elő javaslatot, amely megszünteti a választójogi törvénynek azt a rendelkezését, amely szerint bűnvádi eljárás alatt levő személyek sem választók, sem választhatók nem lehetnek. *Kornvánszky* Zoltán felhívta a belügyminiszter figyelmét arra, hogy az internálási táborok megszüntetését nem szabad elharmarkodni. *Rakovszky* István elnök ezután a vitát berekesztette. Gróf *Ruday* Gedeon belügyminiszter válaszolt az egyes felszólalásokra. A mozi ügyben megnyugtató választ adott Bródy Ernőnek. A mozi rendelet egyébként nem ettől a kormánytól származik, de a jelenlegi kormány természetesen felelős érte. Ezután Ernst Sándor Budapest város gazdálkodásáról beszélt.

BUDAPEST. A magyar kormány elkészítette a tisztviselők lakbérét rendező rendeletet. A köz tisztviselők 142 százalékos lakbérpótlékot kapnak. A rendelet rövidesen megjelenik a hivatalos lapban.

Az előzékeny granicsár őrnagy.**(A birtokosok határátlépést engedélyez.)**

Azok a megyebeli kisbirtokok, akiknek földterülete a határon túl átnyúlik Magyarországra, nemrég azzal a kérdéssel fordultak Padurian granicsárőrnagyhoz, engedje meg nekik, hogy a földjeik megművelése és állandó gondozása végett akadálytalanul átmenjenek Magyarországra. Padurian őrnagy jóakarattal fogadta a birtokosok kérelmét és a lehetőség szerint engedélyezte a kisbirtokok ilyen célzatu határátlépéseit. A tegnapi vármegyei közigazgatási bizottsági ülésen Padurian őrnagy átiratilag jelentette be a bizottságnak, hogy az erre vonatkozó felsőbb engedély adásával már régebben megengedte a földbirtokosoknak, hogy a határon túli földjeik meglátogatása végett időnként átléphessék a határt. A közigazgatási bizottság tudomásul vette Padurian őrnagy határátlépési engedélyezését és jóváhagyta, hogy azok a birtokosok, akiknek földjük 6-40 kilométernyire fekszik a magyar határon túl, birtokaik megművelése céljából a határvédelmi parancsnokságnak erre vonatkozó külön engedélyével átléphessék a határt. A közigazgatási bizottság egyben elismerését fejezte ki átiratilag a granicsárparancsnokságnak előzékenységeért, amelyet a határon túl földet bíró megyei lakosok ügyében tanusított.

Az aradi földgáz.**(Beszüntették a kutak furását.)**

Az Aradi Közlöny részletesen foglalkozott Auszterweil Géza mérnöknek a földgázértékelésről elmondott beszámolójáról, amely szerint mintegy 120 kilométeres körzetben, amelyben Arad is belesik, nagymennyiségű földgáz található. A földgáz után már régebben történtek kutatások, amelyek meglepő eredménnyel jártak. De a földgáz kutak forrását be kellett szüntetni, mert óriási költséggel terhelték a várost. Mivel a földgáz állami monopólium, az állam intézkedését várták a földgáz további kutatására. Auszterweil Géza mérnök előadása nyomán az az eszme vetődött fel, hogy a város akcióit indít olyan irányban, hogy a földgáz felmentesse az állami monopólium alól. Dr. Robu János főpolgármester bucaresti tartózkodása alatt ebben az ügyben tárgyalta a kereskedelmi minisztériumban, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy a minisztériumnak elvileg nincs kifogása az ellen, hogy a város használja ki az itt található földgázt. De erről előbb a városi tanácsnak kell határozatot hoznia, amelyet a prefektus jóváhagyásával fel kell terjeszteni a kereskedelmi minisztériumhoz. A város rendkívül fontosnak tartja a

földgáz kihasználását, amely, nagy anyagi előnyökkel biztosítaná a várost. A földgáz intenzív kihasználása valószínűleg rövid időn belül aktuálissá válik. Ha a földgáz nem sikerülne feloldani az állami monopólium alól, lehetséges, hogy a város koncessziót köt az állammal a földgáz kihasználására. Dr. Robu János főpolgármester

Nagynemzet izgatás Nyugatmagyarországon**(Bécs fel a gazdasági zárlattól.)**

BÉCS. Nyugatmagyarország kérdésében a két delegáció álláspontja annyira különböző, hogy nem sok remény van a fennálló differenciák áthidalására. Ami az ausztriai felfogást illeti, a polgári pártok tagjai a magyar álláspontot helyeslik ugyan, de a hivatalos nyilatkozataikban ők is a saimgermaini békére hivatkoznak. Egy ismert osztrák publicista nyíltan kijelentette, hogy semmi különös reménységet nem fűz az újabb tárgyalásokhoz és felfogását a következőleg indokolta: Ausztriában három évvel ezelőtt még senki sem gondolt Nyugat-

kijelentette munkatársainak, hogy, amíg a minisztériumtól a földgáz ügyben döntés nem érkezik, addig nem foghatnak a földgázkutak további furásához, mert ha a minisztérium úgy döntene, hogy a földgáz állami monopólium marad, a gázkutak furására eszközölt esetleges befektetések nem térülnek meg a városnak.

magyarországra. Ma azonban a propaganda már annyira ment, hogy mindenkit árulónak tartanak, aki ebben a kérdésben engedékenységet mutat. A hivatalos körök mégis erős propagandát üznek, sőt azt is kimutatják, hogy Nyugatmagyarország Ausztria kezében Bécs élelmezési nehézségeinek megoldását jelenti.

Azért mégis lehet minden polgári pártnál olyan hangokat hallani, hogy nem volna tanácsos a nyugatmagyarországi kérdés miatt Magyarországgal örökké ellenséges viszonyban élni. Az engedékenységek határozott ellenségei csak a szociáldemokraták, kik csodálatos módon ebben a kérdésben nacionalistábbak akarnak lenni, mint a hivatalos nacionalisták.

Három milliós szélhámosság cukorral.**(Megkárosított aradi emberek.)**

TIMISÓARA. (Temesvár.) Néhány nappal ezelőtt elterjedt annak a híre, hogy Grünwald Márton a Kandia Csokoládégyár R. T. vezérigazgatója leköszönt állásáról. Ezzel kapcsolatban különböző hírek keringtek a városban. Szana Zsigmond, a Kandianál érdekelt Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. vezérigazgatója az esetről a következőket mondotta:

— Tény, hogy Grünwald Márton, a Kandia vezérigazgatója demissionált. Lemondásának oka azokban az üzleti jellegű differenciákban keresendő, amelyek közte és a Kandia igazgatósága között felmerültek. A legfőbb ok azonban az Alfandry- eset, amelyet Timisoaran (Temesvárott) eléggé ismernek. Grünwald vezérigazgató ugyanis a múlt évben megbízta Alfandry Jakab ügynököt, hogy hozza haza Galachól a Kandia tulajdonába levő 16 waggon cukrot. E célra Grünwald három millió lejt adott át Alfandrynak, aki a cukrot kiváltotta és eladta a vasuton. Utközben valószínűleg pénzzavarba jutott Alfandry, mert különös dolgot követett el. A különböző vasuti állomásokon egy-két waggon cukrot lekapcsoltatott, a cukrot a helyszínen eladta, ami annál is inkább könnyű volt, mert akkoriban nagy volt a cukorhiány és a pénzt a maga céljaira használta fel. A Kandia igazgatósága és Grünwald vezérigazgató között felmerült differenciák főként erre az esetre vezethetők vissza. A Kandia legtöbbször közgyűlésén ugyanis az igazgatóság az Alfandry által eladott cukorért Grünwald vezérigazgatót vontá anyagi felelősségre. Grünwald levonta a következményeket, benyújtotta lemondását és az az

igazgatóság elfogadta. Természetesen Grünwald vezérigazgató távozásával ezt az ügyet nem lehet befejezettek tekinteni, mert ezzel nem lehet pótolni az elszenvedett anyagi veszteségeket. Mint hogy Alfandry semmit sem lehet behajtani, a Kandia Grünwald vezérigazgatót igyekszik behajtani az elszenvedett kárt, mint Grünwald felelős az összegért, amelyet ő adott át Alfandrynak. Mint hogy Grünwald nem hajlandó az ügyet békés uton elintézni, a Kandia igazgatósága kénytelen törvényes uton igényeit érvényesíteni Grünwalddal szemben.

Itt említjük meg, hogy Alfandry Jakab ügynök több aradi embert is hasonló módon több százezer lejt erejéig megkárosított. Az aradiak Alfandry ellen bünvádi feljelentést tettek.

Lenin és Trockij arcképe.

Szovjetország perzsiái követe a napokban megjelent kihallgatáson a perzsa sah előtt és átnyújtotta neki Lenin és Trockij fényképeit. A sah az ajándékot szívesen megköszönte. A pazar díszítésű keretekben levő fényképek Lenint és Trockijt kifogástalan urit öltözetben ábrázolják, a mint amerikai íróasztaluk mellett ülnek. A volt cárnak volt az a szokása, hogy követi útján fényképeket ajándékozott a sahnak és az afganisztáni emírnék, hogy ezzel is nagybecsülését nyilvánítsa. Ezek az ajándékok már azért is értékesek voltak, mert a cár fényképeinek kereteit értékes drágakövek díszítették. Lenin és Trockij követték a cár szokását. A régi cári fényképszek most a nép-

biztosok fényképe. Azok a gyémántok pedig, amelyek most a népbiztosok fényképeit díszítik, a cár királyi székéből származnak.

Értesítés.

Azok, akik a hadinyereségadó-tárgyaló bizottság határozata ellen panasszal vagy fellebbezéssel értek és ily értelemben kérvényt nyújtottak be a pénzügyigazgatósághoz, de azt okkal adták nekik vissza, hogy a román nyelvű kérvénnyel együtt kell majd beadniok. A pénzügyigazgatóság most felhívja mindezeket, hogy kérvényeiket legkésőbb június 15-ig nyújtsák be a pénzügyigazgatósághoz.

Madár ur zöld borsója.**(Egy kis protekció a hatósági bódénál.)**

Ma reggel a piacon a hatósági bódé előtt feltűnő sokan állottak eikeseredett arccal. A várakozók főzéléket, főként pedig zöldborsót akartak vásárolni, azonban Madár ur, az elárúsító azt a lesújtó hírt közölte az egyre jobban szaporodó vásárló közönséggel, hogy nincs több elárúsítani való zöldborsó. Ami volt, az elfogyott, elmúlt, alászolgálja tisztelt vevőközönség — mondotta hetykén Madár ur. — A piacon van még elég zöldborsó a kofánál, igaz, hogy rosszabb, mint a milyen a hatóságinnál van, igaz, hogy drágább is annál, na de hát miért nem jöttek előbb, tisztelt vásárló közönség, vagy miért nem később, miért nem egyenként és miért nem nagyobb tömegben, miért nem jöttek éjjel, vagy hajnalban, avagy alkonyatkor. A vége is az volt, hogy Madár ur nem akarta kiszolgálni többé borsóval a vevőközönséget. Erre oldalt odanyomult hozzá egy közepes korú asszony, aki feltűnő bizalmasan szólította meg az elárúsítót, mire az titokban úgy, hogy a vevőközönségből senki se vegye észre, ki is szolgálta az asszonyt és adott néhány liter zöldborsót. De Madár ur minden eltitkoló szándéka kárba veszett. A közönség soraiból akadt valaki, egy előkelő aradi urasszony, aki férje nagy pozíciója dacára is minden reggel maga szokta elvégezni a piaci bevásárlásokat, aki észre vette a zöld borsó csempészést és figyelmeztette Madár urat arra, hogy az aradi piacon most az urnak 1921-ik évében egyenlőség uralkodik és ha már bizalmas nőismerősének adott a borsóból, akkor a többieket is szolgálja ki. Madár ur egy ideig védekezett még és kijelentette, hogy nincsen több zöldborsója a hatósági bódében, a tömeg azonban olyan fenyegető magatartást tanúsított, hogy Madár urnak végre is elő kellett szednie a zöld borsót. Még egy utolsót próbált meg: kijelentette, hogy a zöld borsót a kórház részére kell elküldeni és az nem adható el, de miután látta, hogy a felszaporodott közönség nem tágit, kénytelen volt az egész raktáron levő zöld borsót el-

HIREK.

A magyar főrendiház visszaállítása.

Budapest. A magyar politikai körökben élénk felhangot keltett az a hír, mely szerint a minis- tertanács olyan alkotmányjogi ja- vaslatokkal foglalkozott, melynek eredményeként először a sajtó- törvényt, ezután pedig a főren- diház visszaállításáról szóló törvényt fogadják a nemzetgyűléshez benyuj- tani. Egy hírlapíró ebben a tárgy- ban kérdést intézett gróf Bethlen István miniszterelnökhöz, aki a következőket válaszolta:

— Mindenekről a későbbi al- kotmányjogi javaslatokról nem nyilatkozhatom, mert azok az elő- készítés stádiumában vannak. Nem igaz, hogy ezek a javasla- tok már a minisztertanács elé kerültek, így tehát az sem lehet megállapítva, hogy azokat milyen sorrendben nyújtjuk be. Arról a hírről, mintha komolyan tárgyal- nának kormánykörökben a nem- zetgyűlés ellettartmányának két év- vel való meghosszabbításáról így nyilatkozott a miniszterelnök: — Ez a gondolat sehol komoly he- lyen nem merült fel. Szóbeszéd csupán, melyről azonban eddig senki komoly formában nem tár- gyalt.

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA a csillorok hivatalos ün- nep miatt szombaton jelenik meg.

— Nem lesz áthelyezés. Marta (timisoarai) temesvári táblaelnök megígérte az aradi törvényszéki bírák küldöttségének, hogy kö- zömben Bencurestben, hogy az aradi bírákat ne helyezzék el Aradról.

— Árvaház neje elmozdult. Árvaház neje miniszterelnök nejeinek tiszteletére tegnap este a Fehér Kereszt téri kertjében bankettet rendeztek, amelyen a hivatalok vezetői és a társadalmi egyesüle- tek képviselői jelentek meg. Dr. Robu János főpolgármester polár- köszöntőjében találaton jellemezte a román népet. A miniszterelnök neje az éjszakát a püspöki resi- dentiában berendezett lakosztá- lyában töltötte és reggel Kápol- nádra, Mocioni főlovászmeister bi- tokára utazott.

— Eljegyzés. Deutsch Ede elja- gyozta Fassi Maltinkát. (Mindem na- la értesítés helyett.)

UJHÁZ FERENC MEG- HALT. Budapest. Ujház Ferenc, a magyar festőművészet nagyhí- rű mestere 94 éves korában meghalt.

— Medárd napja. Medárdus, az esőt hozó szent napja a mai. Régebben, afül- sor állandó tavasz meglepetésekben volt részünk, a gazdák ugyancsak fél- tek Medárd napjától, mert a köznyelvi- szerint ha Medárd napján esik az eső, negyven napig egyfolytában esik. Ebben az évben, mikor az egész természet hön- csapította az esőt, ezt a szentet nem is- gadták idegenkedve, még akkor sem, ha sznap esnék az eső. Az idén Medárdot megelőzően önlözte meg az ég esővel az elikkadt földet s a mai napon csak kö- sző árányielhők keringtek az égen.

— VIDÉKI T. ELŐFIZETŐINK- HEZ! Az előfizetési negyed kü- szöbén felkérjük t. vidéki előfize- tőinket, hogy ugy hátrulékos tar- tozatsukat, mint folyóiratilag elő- fizetésüket az Aradi Közlöny-re a kiadóhivatalnak minél előbb be- küldeni sziveskedjenek.

— Vörök a bolseviszták. Ko- penhága. Helsingfors jelentés szerint a szovjet-hadsereg omski veresége után visszavonult. A vö- rök főhadiszállást Slatonzba hely- ztek. Az ellenforradalom egész Jekaterinburg tartományig terjed. A bolsevisták megtesznek min- den előkészületet a tartomány ki- ürítésére.

— A város közegazgatási bizottsága hétfőn délután öt órakor tartja rendes havi ülését.

— Lőv tőrabbi ügy. Szeged. Dr. Lőv Imánuel szegedi tőrabbi felsőügyelőségi és igazgatási ügyében a szegedi ítélőtábla jogerősen megszüntette az eljárást. Az egyet- len vád kormányzósági miatt éri a tőrabbit, akinek ügyében rövidesen meglesz a főtárgyalás.

— Dr. Veltiu Romulus arcképe. A városi tanács megbizta Wolff Károly festőművészt, hogy fesse meg néhai dr. Veltiu Romulus, Arad város volt pre- fektusának arcképet, amelyet a város- háza tanácstermében fognak elhelyezni.

— Hat újszt orvos lesz Aradon. Dr. V. Cucu városi főorvos ma előterjesz- tést küldött a városi tanácshoz, amely a városnak az új egészségügyi kerületek- be való beosztását foglalja magában. Ed- dig a város négy egészségügyi kerüle- tre volt felosztva, amelyekben öt tiszt orvos látta el a szolgálatot. Mivel a költségelőirányzatban a város hat egész- ségügyi kerületre osztható be és hat tiszt orvos nevezhető ki, dr. V. Cucu el- készítette a város hat egészségügyi ke- rületre való beosztását, amelyet a ta- nács felterjeszt a cluj (kolozsvári) egész- ségügyi reaktorhoz.

— Az egészségügyi igazgató Aradon. Slatineanu tanár, a bucuresti közegész- ségügyi igazgatóság vezetője az erdélyi viszonyok tanulmányozása végett július 20-tól július 1-ig erdélyi körutazást tesz. Slatineanu tanár, aki látogatása folyán az erdélyi egészségügyi intézményeket fogja megtekinteni, Aradra is el fog látog- atni.

— Földosztás. Az agrárreform bi- zoiság ma tartott tárgyalásán több er- dekes ügyben hozott döntést. Simonyi- falva község az ott lévő József főherceg fele uradalomból kért 140 hold földet. Nádas község Győző József ottani ara- dumából kért kihalásnál fizetést holdat. Ágris község lakói pedig Moterka Ro- mulus pap birtokából kérték 740 holdat. Minden esetben a kérvényezők javára döntött a bizottság.

— Az iskolák átvétele. Dr. Robu János főpolgármester, mielőtt megírta, haza- érkezett Bucurestből, ahol több fontos városi ügyet intézett el. A főpolgárme- ster elmondotta munkatársainak, hogy Bucurestben Argelotaiu belügyminiszter az aradi iskolák államosságát véglegesen jóváhagyta. A belügyminiszter ha- tározatát dr. Robu személyesen vitte fel a közoktatásügyi minisztériumba, ahol tárgyalta Prie államtitkárral, aki kijelen- tette, hogy rövid időn belül bizottságot küldenek Aradra az iskolák átvétele ügyében. Az árvaház átadásáról még nem döntött a minisztérium, mert csak az alapszabályok ügyeletbevitelével veheti át az állam az árvaházat. Dr. Robu főpolgármester ma intézkedett, hogy az árvaház alapszabályát felküld- jék a minisztériumba.

— Be kell jelenteni az úros lakásokat. A lakáshivatal ma szü- goru rendeletet kapott a belügy- minisztériumtól, amelynek értel- mében a hivatal felhívja a ház- tulajdonosokat, hogy az esetleg megüresedő lakásokat a minden- kori megüresedéstől számított 6 napon belül feltétlenül jelentessék be a hivatalnál.

— Temetések. Boldogosi Heppes Miklós nyugalmazott ítélőtábla tanács- elnök tegnap reggel 57 éves korában meghalt. Az elhunyt táblabíró a botos- jeni törvényszéktől került a budapesti táblához és nemrég a cluj (kolozsvári) ítélőtábla tanácselnökévé nevezték ki. Később nyugdíjaztatását kérte, Aradra költözött, hogy rokonsága körében élje le életének hátralevő idejét. Az elhunyt édesatyja volt Heppes Sándornak, az aradi menedzseriroda vezetőjének. Halá- lát nagyszámú előkelő rokonság, így a Czárán-, Vásárhelyi-, Nászady- és Bo- hus-családok gyászolták. Temetése ma délután fél hat órakor folyt le nagy rész- vet mellett. — Lete István megyei iróda- igazgató tegnap 67 éves korában el- hunyt. Lete István Alvincs évkeig köz- ségi jegyző volt és pártlan igazságsze- retetével az ottani társadalom becsülé- sét és szeretetét kivívta magának. Az elhunyt éven egészsége és munkabírása fogytán az aradi megyeházához helye- ztette magát; az iródaigazgatói teendőket látta el az elhunyt hét végéig. Betegsége ágyának döntötte és néhány nap alatt végzett vele. Ma délután fél 4 órakor volt a temetése, amelyen dr. Beles Jenő alispán, Boncu és Dirlea főjegyzők kép- viselték a megyét.

— Magnétikus zivatar. Budapest. Junius 7-én különleges zivatar vonult végig a tót felvidéken. Störner tanár, az északi fény kiváló kutatója megállá- pitotta, hogy a tótföldön végigvonult zivatar magnétikus hatása volt.

— Agyonlőtték a határon. Tornya- ról jelentették az aradi királyi ügyész- ségnek, hogy Nagy Sándor át akart szökni a kiseratori határon, de a gránk- csárok észrevették és többször felszóli- tották, hogy álljon meg. Mintán Nagy nem tett eleget a felszólításnak, a határ- őrok utána löttek. A golyók találtak és Nagy Sándor holtan esett össze. Az ügyesség elrendelte a felbecsölését.

— Marosbafut katona. Az aradi ál- lamrendőrség jelentette az ügyészség- nek, hogy Olária Romulus szakaszveze- tő ma délelőtt furdás közben belefulladt a Marosba.

— Pénzbüntetés helyett börtön. Meg emlékeztünk a nemetségi nagyszabású dohánycsempészekről. Most arról érte- sítünk, hogy Nemetszágán 37 ottani gaz- dára két és fél millió lei pénzbüntetést róttak ki. Tekintve, hogy a gazdák kö- zött vagyontalan is van, vagy olyan is, aki nem képes kis vagyónából ilyen magas büntetést fizetni, ezek, attény- ben nem haltható be rajtuk a büntetés, le fogják ülni a büntetést.

— Hamis lebélyezésű pénz kordás — nem csempészes. Hónig Sándor aradi kereskedő árubevásárlás céljából uta- zott Perjámsról Timisoarára (Temes- vártá). Utközben pénzügyörök szálltak fel a vonatra s azt kereszttulkuatva, Hónig zsebében 40000 korona értékű rész- ben lebélyezettellen, részben pedig hi- bás lebélyezésű ezerkoronásokot talál- tak. A vámhivatal csempészeséért 5000 lei pénzbírságra kelta Hóniget. Ma tár- gyalta az ügyet az aradi királyi törvény- szék fellebbviteli tanácsa és felmentette Hóniget, mert bebizonyítottak láttá az a tény, hogy Hónig nem külföldi hoz- ta magával ezt az összeget, belföldön pedig majdnem minden órában ebben az

időben önhibáján kívül tömve volt ha- mis lebélyezésű bankiárvekkel. Az ite- lét jogerős.

— Üzletátadás vagy albérlet? Ma több apróbb felmondási ügyet tárgyalt a járásbírósaág keretében működő lakbér- leti bizottság. A zsidó hitközség fel- mondott a házában lakó Kalmár Endré- nek, mert üzletelhelyiséget átadta Ko- vács Henriknek. A hitközség felmon- dott Kovácsnak azzal az indokolá- sal, hogy az új bérlet nem kötelező a ház tulajdonosra. Kalmár ugy védeke- zett, hogy ez nem új bérlet, hanem ő mindössze albérletbe adta az üzletel- helyiséget Kovácsnak. A bíróság elten- dülte a bizonyítás kiterjesztését, hogy átadási vagy pedig albérleti viszony áll fenn Kovács Henrik és Kalmár Endre között.

— Dr. Knezel Ede nőorvos ren- delését új lakásban. Str. Alexandri (Salasz-u.) 8. mekkorátta.

— Gyűlés tűzoltó-felkészítésre. Mi- háilovics Gyula tűzoltóparancsnok ma felkereste dr. Robu János főpolgárme- stert és engedélyt kért, hogy a város kö- zönséget önkéntes adakozásra szólítsa fel a tűzoltófelkészítés kiterjesztése céljából. Miháilovics kérését azzal indó- kolja, hogy a tűzoltóságunk feltétlenül szüksége van benálmotoros fecskén- dőkre és ezzel nem akarja a város pénz- tárát terhelni, amely már ugyis kényte- len volt 200 százalékos pótdadót kivetni a kiadások fedezésére. Különbben minden városban rendes szokás a tűzoltóságnak a közönség által való támogatása, amely annál is inkább érthető, mert a város tűzoltósága elsősorban a közönség ér- dekeit szolgálja. Dr. Robu János főpol- gármester kijelentette, hogy a tűzoltó- parancsnok kérését a tanács elé ter- jeszti.

— Verébés miatt — felmondás. Primó Károly muzsikuscigány felmon- dott a Str. Grigorie Alexandrescu (Ber- tcsényi Miklós-utca) 50. számú házában lakó özv. Steiner Lajosnak azzal az indoklással, hogy zavaija a ház beké- jét állandó veszekedéseivel. Azonkívül özv. Steinernek kedvenc eledele a verébhus, a verébetek összegyűjtés és felakasztása lakása elé, napokig otthagya őket büdösödni és csak akkor eszi meg. A járásbírósaág nem hozott ítéletet az ügyben, hanem áttette az ügyet a lak- bérleti bizottsághoz.

ÖSSZEHOZÁSOK Titokzatos holttest.

(Gyilkosság Budapest környékén.)

BUDAPEST. Tegnap délelőtt az Átjos-ut és a Villányi-ut között levő úgynevezett úgymányosi mély tó nádasai között zsákhá- varva és kék papírba csomagol- va egy asszony megtalálta egy férfi holttestének felsőrészét. Egy fiatalémler pedig a tó felső felén megtalálta a has tájékán keltémet szett holttest másik részét. Jelen- tést tettek a rendőrségnek, amely azonnal megindította a nyomó- zást. A detektívek felkutatták a tó környékét és egy ezüst cigarettá- tárcát találtak, amelynek belső ól- dalán ez a bevésés név olvasható: Szita József. A rendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomó- zást. Az eddigi kutatások megálla- pították, hogy a megcsontított áldozat Szita József 23 éves nagy- tétényi születésű próbarendő.

A jogtalan fekbér.

(A város visszakapja a 300 ezer lel 75 százalékát.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a város még a tél folyamán vásárolt buzájáért egy galaci hajóstársaság 300 ezer lel fekbért vett fel a Neuman Testvérek cégtől. Mivel a fekbérvetelést a város jogtaiannak tartotta, jogorvoslatért a kereskedelmi miniszteriumhoz fordult. Dr. Robz János főpolgármester bucurestii tartózkodása alatt megsürgette az ügy elintézését. A főpolgármester kijelentette munkatársunknak, hogy a fekbérvég még nem nyert teljes elintézését, de kilátás van arra, hogy a fekbér 75 százalékát visszafizeti a hajóstársaság. Sőt lehet az is, hogy a szállítási költségkülönbséget szintén visszakapja a város, mert a szállítási költség a hosszadalmas szállítás közben emelkedett. Így a város buzája valószínűleg sokkal olcsóbb lesz az előtrányozott árnál.

LEGUJABB.

Apponyi a népszövetség.

GENF. A népek szövetségének hétfői megnyitó kongresszusán gróf Apponyi Albert nagyszabású beszédet mondott, amely a kongresszus osztatlan tetszésével találkozott. Beszédében Magyarország politikai és államjogi helyzetét ismertette és köszönetet mondott Svájcnak a Vörös Kereszt Egyesület útján a hadifogoly kérdésben kifejtett munkásságáért.

Franciaország ratifikált.

PÁRIS. A trianoni békeszerződés ratifikálásáról szóló javaslat kamarai vitáján Netterlen tiltakozott az ellen, hogy a bánsági parasztok a szerbek részéről üldözésnek vannak kitéve. Mautet szocialista szóváltette, hogy Magyarországon bojkottálják a zsidókat. Ezután 478 szavazattal 74 szavazat ellenében a kamara ratifikálta a trianoni békét. — Briand kijelentette, hogy a trianoni béke tökéletes munka és magán viseli a béke bélyegét. Magyarország határainak megállapítása arbitrális jellegű volt. Az új térkép azt mutatja, hogy nem lehet abszolút igazsággal eljárni. Az bizonyos, hogy Magyarország nem rendelkezik minden gazdasági eszközzel, de ugyanaz áll a többi népekre is. Magyarország megegyezhet szomszédai-val, hogy ésszerű szabályozásra jusson, anélkül, hogy a szerződést módosítsanak. Magyarország most homogén népességű állam lesz, rajta áll, hogy a múltban elkövetett nagy hibák után biztosítsa a maga számára a béke korszakát. A magyar kormány szociális konzervatív kormány. Horthy igen nehéz helyzetben vette át a hatalmat. Bizniok kell, hogy a népszövetség alkalmat nyújt esetleges félretekkel szemben. Magyarország a békében virágzásban élhet.

Majd ha nem vezetteti magát a bosszúállás gondolatától, ha nem lát ellenségeket új határain túl, ha nem akarja visszaállítani a régi Magyarországot, a francia kormány barátja lesz. De ellenkező esetben a francia kormány a kisebbségi szerződésekben nem fog eszközöket keresni arra, hogy román, cseh és jugoszláv barátainak szuverenitását megsértse.

Bonyodalom egy pályázat körül

Az Aradi Közlöny megírta, hogy a Str. Marasesti (Kossuth-utcai) volt honvédlaktanya renoválására hirdetett pályázatnál az építészeti bizottság nem akceptálta a Steiner József aradi építészeti cég ajánlatát azzal az indoklással, hogy Steiner József éveivel ezelőtt elhagyta Aradot és Budapestre költözött és így nem állapítható meg, hogy Steiner József hazai iparosnak tekinthető-e vagy sem. Megkérdeztük ebben az ügyben a Steiner József műépítészeti cég egyik beltagját, Steiner Jenő műépítést, aki az alábbi felvilágosítást adta:

— A közölt hír csak tévedésen alapulhatott, mert a Steiner József-cég nem egyéni cég, hanem közkereseti társaság és mint ilyen 64-921-4. szám alatt a román királyi törvényszéknél bejegyzést nyert. A cégnek két beltagja van: a bátyám, Steiner József, aki tényleg Budapesten lakik, a másik pedig én vagyok, aki állandó aradi lakos vagyok. Különbözik is úgy a bátyám, mint én, aradi illetőségűek vagyunk. Ma ebben az ügyben felkerestem az illetékes tényezőket, benyújtottam a hiteles cégjegyzési példányt és azt a szóbeli ígéretet nyertem, hogy ezáltal az egész ügy elintézését nyert.

A felrobbantott szálloda.

(Egy gépész merénylete.)

A galaci Monopoli szállóban történt robbanásból kifolyólag, a melyről már megemlékeztünk az erélyesen megindított vizsgálat folytán letartóztatták a szálloda Sandu Dimofte nevű gépészét, aki ellen alapos gyanu merült fel, hogy a robbanás előidézésében részes volt. Megállapítást nyert, hogy a gépész néhány hónap előtt már mérgezési kísérletet követett el a konyhában levő nő alkalmazottak ellen azért, hogy éjjel a motor gázcsapját kinyitotta. Ugyanez a gépész állott szolgálatban a Papadopol nevű színház-nál, amely nemrégiben ismeretlen okból teljesen leégett. Akkor a rendőrség le is tartóztatta Sandut, de bizonyítékok hiányában szabadon bocsájtotta. Mivel a konyhában puskapor maradványokat is találtak, egy szakértő bizottságot küldtek ki a robbanás eredetének pontos megállapítása céljából.

— Gyógyszerár-átlás. A belügyminiszter elrendelte, hogy a Szentlélek-gyógyszertár tulajdonjogát özv. Rolko Kálmáné nevével Weisz Arnold nevére írják át.

Gyűjtés a repatriáltaknak.

Cseréy Sándor volt csikszeredai állomásfőnök, aki az Aradon rekedt repatriáltak részére befolyó adományokat átvesszi és egy bizottság közreműködésével szétosztja, köszönetnyilvánítás mellett közli a legújabb adakozásokat, a melyek a következők: Asztalos M. 100 lei, Csizmadia Antal 100 lei, Goldschmidt Sándorné 100 lei, Kresz Károly 20 lei. Az eddigi pénzgyűjtés 1615 lei. Természetbeni adományok: Makai Pál 5 kg. kenyér, 1 kg. szalonna, Kukuka Ferenc 10 kg. kenyér, 2 kg. szalonna, 2 kg. liszt, 1 kg. bab, egy drb. szappan, 20 drb. tojás, fél kg. só, fél kg. griz, Két nő 7 kg. kenyér, Green Nándorné 8 kg. kenyér, 2 kg. szalonna, 2 kg. liszt, 1 és fél kolbásza, 1 és fél kg. lekvár, özv. Boros Bénéne 8 kg. kenyér, 6 kg. szalonna, 80 drb. tészta, N. N. 1 kg. kenyér, Körösvölgyi pálinkarakar 70 kg. liszt, Nesnera Aladár 6 kg. kenyér, 2 kg. szalonna, 6 és fél kg. bab, Szabó József 2 kenyér, 4 drb. szappan, fél kg. lekvár, 2 drb. sonka.

Niozi.

• A mozgóképszínházak műsora. Junius 9-én az Apollóban: Az élet kelyhe. Társadalmi dráma. — Az Uránia-ban: Az anyaszív. Társadalmi dráma.

• Göth Sándor és Regös Mária — az Urániában. Göth Sándorral, a kiváló budapesti drámai színésszel és a hőditőn elegáns és szép Regös Máriával a főszerepekben elsőrangú magyar filmet mutat be csütörtöktől kezdve az Uránia színház. Az anyaszív a címe ennek a mélyhatású filmdrámának, amely egy előkelő asszony tragédiáját állítja elének. Borinszky gróf hivatalos ügyben eltávozik hazulról. A grófnő a férje mellett szenvedett egyenrangú életét egy kis kacérokodással váltja fel. Barátaival az Operába megy, ahol Sába királynőt adják. A lelket forraló muzsika a grófnőt elkábítja s Brandes gróf, az előkelő világi csábításainak engedve, megállapodnak abban, hogy a gróf éjszaka fel fogja keresni az asszonyt. A férj azonban váratlanul visszatér utjáról s megakadályozza a kalandot. A grófnő kikerül az utcára s egy kalandor szeretője lesz. Tíz év telik el s a grófnő egy virágkórzon fellelmeri leányát, akitnek egyetlen szaváért az életét is feláldozná. Borinszky gróf arra kéri volt feleségét, hogy gyermekük előtt ne leplezze le kilétét, mert az abban a hitben él, hogy édesanyja egy csolnakkiránduláson a vízbe fulladt. A szerencsétlen asszony megérti sorsát s gyermeke boldogágáért eldobja életét: a vízbe öli magát. A Star filmgyár csodás művészi gazdagsággal állította elő ezt a gyönyörű filmet.

• Az élet kelyhe — az Apollóban. Emberek élettragédiáit rajzolódnak ki az Apolló színház új drámájában. Philippe Varnier mérnök szépen ívelő karrierjét derékon töri reménytelen szerelme. A lejtőre jut s napról-napra mélyebbre züllyik. Bonyodalmas kalandokba keveredik, míg aztán újra megnyílik előtte az élet útja. Az Apolló színház csütörtöktől kezdve mutatja be ezt az érdekesen romantikus drámát.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Zürich, június 7. Tőzsdezárlat: Berlin 887 5, Hollandia 19625, New-York 589, London 219, Páris 4855, Milano 2755, Prága 826, Budapest 235, Zágráb 425, Bucuresti 935, Varsó 55, Bécs 123. Bécs, június 7. Márka 950, leu 995, lira 3050, francia frank 5000, svájci frank 10750, dollár 630, szokol 292, angol font 2375, dinár 1800, lengyel márka 53. Arad, június 8. Dollár 59-59.5, márka 1.01-1.02, magyar korona 0.28, osztrák korona 0.10, francia frank 5.40, dinár 1.80, szokol 0.90.

ZÜRICH, június 8. Tőzsdenyitás: Budapest 240, Berlin 890, Newyork 583, Milano 2840, Zágráb 420, Bécs 132 és fél, Prága 835, Bucuresti 950.

A magyar-cseh tárgyalások.

Prága. A Magyarország és Csehszlovákia között meginduló tárgyalások a vámkerdést, az államadósság rendezését, a bankjegykérdést és más pénzügyi kérdéseket ölelik fel. Az Osztrák-Magyar Bank volt hivatalnokainak átvételére a cseh kormány hajlandó. A magyar kiküldöttek azt követelik, hogy a cseh területen maradt mozdonyokat és vasúti kocsikat visszaadják és hogy a dunai forgalmat újból szabályozzák.

Sport.

— Róm. kat. Olimpizmus torna-ünnepélye ma d. u. fél 5 órakor a Török Gábor-utcai sporttelepen.

— A nyolcadik Olympiád. Lausanne. A nyolcadik Olympiád valószínűleg Fárisban vagy Amerikában lesz.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

Mielőtt butorait beszerezne,
olcovten keresse fel
ERICZ MATE
új butoraktárát
Str. Metianu (Forray-utcában.)

Jégszekrények
nagy rakτέρα 2240
KOHN JOZSEF-nei

Gummitömlőt
Spiráltömlőt
Gummilemezt
Gummarut
2151
műszaki célokra
PIRELLI-féle
milánói gyártmányt szállít legolcsóbban azonnal raktárról:
Sz. G. E. Géposztálya
Sibiu (Nagyszében) Ső-u. 22.
A milánói PIRELLI gummigyárak egyedárusító helye.

Apró hirdetések.

Levelezés.

KÉT INTELLIGENS leány oly armberek barátságát keresi, kik havonta 500 levet kisegítenék őket. Leveleket „Nyári boldogság” jellegre a kiadóhivatalba kérnek. 2363

INTELLIGENS, tess. fiatal urinó, vagy leány barátságát keresem, akit anyagilag támogatnék. Kalandorok kíméljenek. Leveleket „Jámbor” jellegre Wallinger hirdetőjébe kérem. 10976

Alkalmazás.

EGY középkorú jobb nő, ki jól főz és minden tekintetben háziasszony, kisebb családhoz azonnal felvétetik. Jó bánásmód biztosított. Cím: Nagy Béla, gyógyszerész Barzava, (Marosborsa) Aradm. 2365

GAZDASSZONY keresetük nagyobb vagy kisebb részére. Cím: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben) 10976

ÜGYES VARRÓLEANY, ki egész önállóan dolgozik francia munkára, jó fizetéssel sürgősen felvétetik. Bővebbet Kelet hírlapjában Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 10926

GYAKORLOTT MOZDONYZEZTŐ ES KAZANKOVÁCS iparvasutákhöz nál-előbbi belépésre keresetük. Pankolai Uradalom. 10927

GYERMEKTELEN HÁZMESTERNE keresetük. Cím a kiadóhivatalban. 2250

BEJÁRÓNO keresetük elután két órai munkára Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 9. II. emelet, ajtó 7. 803

DELUTANI irodai alkalmazást keres három nyelvet beszélő megbízható fiatal ember. Cím: Wallinger hirdetőjében. 10976

Lakás.

KERESÉK a Piata Avram Iancu (Szabadság-ter) közelében egy modern négy szobás lakást minden mellékkel. Cimeket a kiadóhivatalba kérek. 2367

ELEGÁNSAN bútorozott két ágyas szoba, esetleg fürdőszobával belvárosban azonnalra keresetük. Cím: Kornis, Str. Colonel Pirici (Vörösmarty-u.) 1. 2370

EGY vagy kétszobás bútorozott szobát keresek a belvárosban. Bővebbet: Kelet hírlapjában Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 10926

ALBÉRLETBE vennék két elegánsan bútorozott külön bejárta szobát, fürdőszoba használattal és konyhával a központban. Ajánlatok: Kelet hírlapjában Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 10926

Vétel és eladás.

PERONOSPORA-OIDIUM ELLEN, rézkénpor, kénessavmentes. Örök kénpor Dobiaschi Dörner Arad. 2360

EBÉDLŐ berendezés keményfából, teljesen új, rendkívül jutányos áron eladó. Stolcz, Strada Consistoriala (Batthyány-utca) 19. 2362

EGY KOMPLETT HALÓSZOBA és többféle bútorok olcsón eladók. Cím: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10976

KERESÉK egy jókarban levő ponnai hálókocsi és hozzávaló egy pár löszerszámot. Ajánlatot a kiadóba kér. 2368

TIZENKÉT LOEROS amerikai „Schact” benzínmotor, fekvő két hengeres cséplőgép vagy szivattyú hajtásra alkalmas, jutányosan eladó. Bővebbet: Schamberger kocsi. 2371

ELSŐRENDŰ RÖVID ZONGORA eladó. Megtekinthető Faiz zongora raktárában Strada Consistoriala (Batthyány-utca.) 10926

A BÁCASKAI KENDER

fésülve és nyersen. — Allandóan nagy készlet raktáron. Legolcsóbban szállít: 2869

Milivoi Radován, Arad, Str. Kogalniceanu (Mikes-u.) 14-16.

Cement tetőcserép

waggontételben ezrenként 1750 Lelei árban megrendelhető: 2381

Dr. Leitner Endre

okl. mérnök irodájában Arad, Bulev. Regele Ferdinand (József fog-ut) 8. szám.

MATTEINE

poloska és molyirtó vállalat Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-ter) 2. szám. Elvállal nagyobb és kisebb lakások fertőtlenítését egy évi jótállással. 2366

MEGNYILT

a régi jóhírnevű „Zöld Koszorú”-hoz címzett és teljesen újonnan átalakított

vendéglő és kárhelyiség

Strada Serbasca (Koszorú-utca) 1. számú házban, ahol mindenkor izletes ételek, tisztán kezelt italok, frissen csapolt sör kapható pontos kiszolgálás mellett. Minden pénteken halesztély. Roston-sült erdélyi fatányéros! Allandóan elsőrendű cigányzene játszik! Szíves pártfogást kér: Lovasberényi Jakab.

Varrógép,

kerékpár, gramophon javításokat 10768 és villanyzereléseket olcsón vállal

Schwarz mészerez, Strada Branovici (Lázár Vilmos-utca). Alkatrészek, szerelési cikkek raktáron.

Szalmarázó tengely,

törekázó tengely, dob tengely, gyűrűkenesű dob csapágy, fessmérők (manometer) és bármily gép javítását, vasöntvények szállítását vállalja: 2203

Aradi Vasipar r.-t.

Arad, Str. Kogalniceanu (Mikes K.-utca) 45.

Prima Raffia Mayunga

Extra Prima Manilla kötőszineg, Angol és aussigi kékkő szállítványok beérkeztek. Legolcsóbb napi áron kaphatók:

BALKÁN IMPEX

Balkán Export Import R.-T. Timisoara (Temesvár). „Prompt” Távirati cím: BALKÁNIMPEX. 10821

Armatúrákat

Gőz, víz és gáz részére.

Szivattyukat

és pedig: Centrifugál-, gőz-, továbbá mindennemű szivattyukat házi-, ipari és mezőgazdasági célokra.

„TRANSSYLVANIA”

Armatúra- és Gépgyár Részvénytársaság (azelőtt TENDLOFF-DITTRICH)

Targu-Mures—Maros-Vásárhely. Str. Nicu Filipescu 45. szám. Sörgőzeim: Vasöntöde. Telefon 2-21. sz. 2460

Megnyilt VICTORIA

butorgyár lerakata:

Neuman-palota Str. Horia (Széchenyi-utca), ahol mindennemű butorok a legolcsóbbtól a legmodernebb kivitelig allandóan raktáron vannak igen olcsó áruk mellett. 2195

Esetek, meszelők, gyökérszűkölők s mindennemű kefék, cikrocsaprók nagyban raktára.

Utazó és mindennemű kosarak legolcsóbban kaphatók. Vizitelteladók a legolcsóbb beszerzési forrás. 2266

VAKOK BOLTJA

Arad, Str. Gen. Grigorescu (Tabajdy-u.)

Reusz Mór és Fia

ecetszeszgyára

Aradon, I. Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-ter) 12., bekapcsolt telefon szám 162.

Ajánlja:

tiszta szeszből készült magas foktartalmu 10924

ecetszesz gyártmányait.

Baumann Lajos hordókereskedő

Iroda: Str. Iosif Vulkán (Kazinczy-u.) 11. Lakás: Piata Avram Iancu (Szabadság-ter) 11. Bekapcsolt telefon 847.-szám.

Ajánlja legolcsóbb napiárban allandóan nagy raktáron levő, úgy használt, mint külön száraz dongafából készült új boros hordóit. Nagymennyiségű zsirtöltésre petroleum és olaj töltésre alkalmas hordók eladása és vétele.

Allandóan ezenkívül 25 darab cca 350 hektó teljesen jókarban levő fenyőfából készült szilva cefekádát és egy 200 liter töltőképesű alig használt legújabb szerkezetű lapos palinkafőző üstöt, oldalán keverő készülékkel és cilinderrel eladásra, esetleg kölcsönbe is. 2341

FÜSZER és rövidáru üzleti berendezés eladó. Zsulán Miklós, Kurtics. 2364

ANTIK és modern porcellán, butort, szőnyeget, festményeket, ékszert, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Allandó kiállítás. Bulevardul Regina Maria (Andrássy-ter) 21. szám. 10621

SZALONGARNITURA, konsol tükör, ebédlő kredenc, stb. eladó Strada Russu Sirlanu (Aulich-utca) 15. 800

ELADÓ egy jókarban levő Umrath 8-as X. presz eredeti magánjáró cséplőgarnitúra. Cím a kiadóban. 2292

HALÓSZOBA, ebédlő asztal, székek, egyéb butorok eladók Schwarz, Calea Banatului (Asztalos S.-utca) 2. 2352

BUTOR. Ebédlő és hátszobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

FABRICA DE UELIURI DIN ARAD, Alexandri Lengyel si Fiu (Aradi Olajmalom, Lengyel Sándor és Fia) Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Béni-ter) 22. Telefon 135. Ajánl napi áron destillált és raffinált gépolajat, vulcan olajat, gőz és motorhengerolajat, autóolajat, autós és nehéz benzint, továbbá zsirt, sárga és fekete kocsikenőcsőt, tőknagy, napraforgó és repceolajat, olajpogácsákat. 10641

Ingatlan.

MODERN HAZ elfoglalható ötszobás lakással, gyáralapításra, vagy gazdálkodásra alkalmas telekkel eladó Str. Kogalniceanu (Mikes Kelemen-u.) 38. 2275

VASUTI sínek mentén levő Boros Béni-teri nagytelkes ház nagy gabonamagárral sürgősen eladó. Bővebbet Wallinger irodában (Földes-patika) kapujával szemben. 10976

Üzletek.

SZIKVIZGYAR motorhajtásra, kézhajtásra is alkalmas, kedvező áron eladó. Ugyanott egy 3-4 HP. benzínmotor eladó. Temesvár, Kende-telep, Ségai-ut 17. sz. 2857

Különféle.

NEPTUN fürdőben, férfi osztályon egy kabinhoz hét uri társ keresetük. Igénybejelentés: Kelet hírlapjában péntek reggelig. Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. szám. 10927

Dr. FÖLDES ES HEHS orvosi laboratoriuma Aradon. Végez emberi válladékok, vizelet, köpet, ex- és transudatum vizsgálatát. 10831

Könyvkereskedők és felekezeti iskolák figyelmébe! Megjelent Erdély egyedüli

III. oszt. olvasókönyve.

A Felekezeti Tanács megbízásából szerkesztették Péter Károly, Tóth Irma és dr. Mezey Mihály. Megrendelhető a kiadónál, az Erzsébet Könyvnyomda R.-T.-nél Dicsőszentmártonban. Ára 13 Lelei. Nagyban 10 Lelei. 2061

Csunya nők szépek, szép nők szebbek

lesznek a HAJÓS-féle

DORÉ-CRÉME

használati után. 10175

Hajfestő „Melogen”

ellamert legjobb gyártmányú fekete és barna színekben. Ára 35 K. Fentől szerek kaphatók

Hajós gyógytárban

Aradon, Bulev. Regina Maria 22.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 260. sz. 2119